

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
ondersteuning van de visserijsector als gevolg van de situatie in Oekraïne
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting:

Met dit ontwerpbesluit wordt voorgesteld om een ondersteuning voor de gestegen kosten in de visserijsector te verstrekken voor de periode 1 februari 2022 tot en met 31 juli 2022 (6 maanden), om zo de ergste noden ten gevolge van de oorlog in Oekraïne op te vangen om de visserijsector te laten bijdragen aan de voedselvoorziening. Er wordt een forfaitaire vergoeding per vaartdag per vaartuig voorzien hiervoor.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij
Beleidsveld: zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/246 van 24 juni 2022.

De Inspectie van Financiën heeft haar advies gegeven op 22 juni 2022.
Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, is aangevraagd op 24 juni 2022.

Er is geen advies gevraagd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State. De motivering van de dringende noodzakelijkheid is opgenomen in de aanhef van het ontwerp van besluit onder de vormvereisten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Ondernemingen in de visserijsector worden op uiteenlopende wijze geraakt door de situatie in Oekraïne, zowel direct als indirect. Zo is er momenteel sprake van een verstoring van de toeleveringsketens voor de meeste grondstoffen.

Teneinde de liquiditeitspositie van de ondernemingen in de visserij te verbeteren is steun ter compensatie van de gestegen kosten van grondstoffen dan ook op zijn plaats. Er wordt 600.000 EURO uit Vlaamse middelen voorzien en om hieraan tegemoet te komen en de visserijsector zo te laten bijdragen aan de continuïteit in de voedselvoorziening. Het valt te noteren dat ook de prijzen van andere kosten in de visserijsector of van investeringen in materiaal voor deze sector ook sterk gestegen zijn (vb. netten en ander vismateriaal, materiaal voor onderhoud en herstelling vaartuigen).

Art 42 (gelezen samen met art 38(1)) VWEU bepaalt dat de mededingingsregels van art 107, 108 en 109 VWEU in o.a. de visserijsector slechts van toepassing zijn in zoverre dit door de Raad en het Europees Parlement zo wordt bepaald. Art 10 van verordening (EU)2021/1139 (EFMZVA-Verordening) (voorheen art 8 van (EU) Nr 508/2014 (EFMZV-Verordening)) bepaalt dat art 107, 108, 109 VWEU van toepassing zijn in de visserijsector met uitzondering van de betalingen die door de lidstaten die op grond van de EFMZVA of de EFMZV verordening gedaan worden, voor zover deze betalingen binnen de werkingssfeer van artikel 42 VWEU vallen.

Tegen de achtergrond van een aanmelding onder art 107(3), punt b VWEU (verstoring van de economie van een lidstaat) heeft de Europese Commissie besloten om een mededeling vast te stellen (mededeling 2022/C 131 I/01) van 24/3/2022 waarin voorzien wordt in een bijzonder staatssteunkader voor de beoordeling van aanmeldingen onder artikel 107(3), punt b VWEU. Punt 2.1 van dit tijdelijk staatssteunkader voorziet in het verlenen van steun om de liquiditeit van bedrijven die rechtstreeks en onrechtstreeks economische gevolgen ondervinden, ondermeer van de visserijsector te ondersteunen.

Steunmaatregelen om hieraan tegemoet te komen, met inbegrip van de voorliggende compensatiemaatregel voor gestegen energiekosten in de visserijsector, moeten aangemeld worden en de Commissie zal die op basis van dit bijzonder staatssteunkader rechtstreeks aan artikel 107, lid 2, punt b), VWEU toetsen. Dit soort steun mag ook worden toegekend aan ondernemingen in moeilijkheden.

De Commissie zal steun als verenigbaar met de interne markt beschouwen op grond van artikel 107, lid 3, punt b), VWEU, mits aan alle van volgende voorwaarden voldoen:

- a) de totale steun bedraagt nooit meer dan 35 000 EUR per onderneming in de visserijsector. Met deze grens werd bij het vaststellen van de bedragen rekening gehouden;
- b) de steun mag worden toegekend in de vorm van rechtstreekse subsidies. Dit is het geval in onderhavige ontwerp BVR dat de steun verleent onder vorm van een directe compensatie;
- c) de steun wordt toegekend op grond van een regeling met een geraamd budget. Dit is het geval: de steun wordt toegekend op basis van een generiek subsidiebesluit op basis van hetwelk elke onderneming in de sector een aanvraag kan indienen en;
- d) de steun wordt uiterlijk op 31 december 2022 toegekend; daar wordt in onderhavige regeling rekening mee gehouden;
- e) de steun wordt toegekend aan door de crisis geraakte ondernemingen.

- f) steun aan ondernemingen die in de visserijsector actief zijn, heeft geen betrekking op de in artikel 1, lid 1, punten a) tot en met k), van Verordening (EU) nr. 717/2014 (44) bedoelde categorieën steun. De in het besluit beoogde steun valt niet onder een der punten a) tot en met k) van Verordening (EU) nr. 717/2014

B. TOELICHTING INZAKE DE BEDRAGEN VOOR DE ONDERSTEUNING

De bedragen voor de compensatie werden als volgt bepaald.

Er wordt voorgesteld een steun voor de gestegen kosten in de visserij te verstrekken voor de periode 1 februari 2022 tot en met 31 juli 2022 (6 maanden). Deze periode vangt aan op de vroegst mogelijke aanvangsdatum en wordt enerzijds voldoende lang genomen en anderzijds toch beperkt want de steun moet toegekend zijn uiterlijk op 31 december 2022.

Omwille van de administratieve vereenvoudiging wordt er voor gekozen voor visserij het bedrag ervan te bepalen op basis van een forfaitaire som per vaartdag, omdat de nodige gegevens ter verificatie hiervan bij de dienst Visserij van het Departement Landbouw en Visserij bekend zijn.

De berekende vergoedingen werden gebaseerd op de actuele kostenstijgingen, in vergelijking met de kosten zoals berekend in de publicatie "Bedrijfsresultaten 2020" van het Departement Landbouw en Visserij. Voorgesteld wordt om van deze meerkost per vaartdag voor het kustvisserssegment 30%, voor het kleinvlootsegment- niet kustvissers 22,5% en voor het grootvlootsegment 15% te compenseren. Dit verschil in compensatiegraad wordt verklaard door het verschil in rendabiliteit van de verschillende vlootsegmenten.

Aldus komt men aan volgende compensatiebedragen:

- Kustvissers: 100 EURO/vaartdag
- Kleinvlootsegment niet-kustvissers: 150 EURO/vaartdag
- Grootvlootsegment: 200 EURO/vaartdag

Gezien het gemiddeld aantal vaartdagen per jaar tussen 183 (kustvissers) en 268 (bokken, vaartuigen uit het grootvlootsegment met een motorvermogen van meer dan 62 kW) ligt, wordt er voor geopteerd om bij gebruik van de ondersteuning gedurende een periode van 6 maand, het maximaal aantal vergoedbare vaartdagen op 75 te stellen. De periode van zes maanden is voldoende lang om elk soort van vaartuig toe te laten 75 vaartdagen te realiseren.

Globaal maximaal budget:

Klein vlootsegment-kustvissers: $10 \text{ vaartuigen} * 100 \text{ EURO/vaartdag} * 75 \text{ vaartdagen} = \text{maximum } 75.000 \text{ EURO (maximum } 7.500 \text{ EURO/vaartuig)}$

Klein vlootsegment-kustvissers: $16 \text{ vaartuigen} * 150 \text{ EURO/vaartdag} * 75 \text{ vaartdagen} = \text{maximum } 180.000 \text{ EURO (maximum } 11.250 \text{ EURO/vaartuig)}$

Klein vlootsegment-kustvissers: $30 \text{ vaartuigen} * 200 \text{ EURO/vaartdag} * 75 \text{ vaartdagen} = \text{maximum } 450.000 \text{ EURO (maximum } 15.000 \text{ EURO/vaartuig)}$

Totaal: $75.000 + 180.000 + 450.000 = \text{maximum } 705.000 \text{ EURO}$

Het budget bedraagt maar 600.000 EURO. Bij overschrijding van het budget, zullen de compensatiebedragen proportioneel verminderd worden en dit voor elke begunstigde in dezelfde mate tot het budget van 600.000 EURO volledig uitgeput is.

Indien het totaal van de voor of op de uiterste indieningsdatum ingediende steunaanvragen de beschikbare begrotingskredieten niet overschrijdt worden aan de minister een aantal mogelijkheden aangereikt om de overblijvende middelen ter beschikking te stellen. Zo kan de minister het maximum aantal vaartdagen verhogen tot een maximum van 150 vaartdagen, en/of de periode waarin de vaartdagen kunnen gepresteerd worden verlengen tot maximaal 14 oktober 2022 waarbij een bijkomende aanvraagperiode tot en met 1 november 2022 kan voorzien worden waarbij ondersteuning kan aangevraagd worden.

Indien het totaal van de voor of op de uiterste indieningsdatum voor de bijkomende aanvraagperiode ingediende steunaanvragen de resterende beschikbare begrotingskredieten overschrijdt, kan de steun toe te kennen op basis van de in de bijkomende aanvraagperiode ingediende aanvragen, proportioneel verminderd worden.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Dit betreft een “generiek subsidiebesluit” subsidiebesluit waarvan de reders van zeevisserij de individuele eindbegunstigden zijn.

Artikel 1 geeft een aantal noodzakelijke definities.

Artikel 2 bepaalt dat de steun slechts verleend wordt na goedkeuring van aanmelding ervan bij de Europese Commissie en somt een aantal voorwaarden op.

Artikel 3 geeft aan welke meerkosten voor subsidiëring in aanmerking komen.

Artikel 4 legt het bedrag van de ondersteuning vast en de periode gedurende dewelke deze gegeven wordt.

Verder wordt vastgelegd dat in geen geval de steun toegekend aan een individuele begunstigde 35.000 euro mag overschrijden (theoretisch mogelijk bij begunstigden met meerdere vaartuigen, want de maxima werden vastgelegd per vaartuig). Dit om aan een van de voorwaarden uit het punt “Beperkte steunbedragen” uit het Oekraïne staatssteunkader te voldoen.

Artikel 5 zegt dat de ondersteuning in het geval van een vissersvaartuig slechts kan verkregen worden als de begunstigde zijn producten voor eerste verkoop op een visveiling in België aanbieden. Dit om te vermijden dat er vaartuigen zouden ondersteund worden die hun vis niet in België te koop aanbieden en aldus de Belgische economie niet ondersteunen.

Artikel 6 bepaalt dat de compensatie moet aangevraagd worden ten laatste op 1 september, dit is een maand na afloop van de periode in dewelke de kosten welke voor compensatie in aanmerking komen, gemaakt worden. In geval van noodzaak kan de minister deze uiterste aanvraagdatum wijzigen. In elk geval moet de steun, na verwerking van de aanvragen, toegekend worden voor 31 december 2022.

Tevens schrijft dit artikel 6 voor dat indien het totaal der aanvragen het beschikbare budget overschrijdt de steun proportioneel kan verminderd worden. De steunbedragen en de in aanmerking komende uitgaven en de ondersteuningsperiode werden zo gekozen dat het totaal van de aangevraagde steun de 600.000 euro licht overschrijdt. Als elk in aanmerking komend visserijbedrijf het maximum aan steun zou aanvragen zou een totaal bedrag aan steun van 705.000 euro aangevraagd kunnen worden (zie boven), maar allicht zal dit minder zijn. Indien in totaal meer dan het beschikbaar budget van 600.000 euro wordt aangevraagd, wordt het toe te kennen steunbedrag voor elke aanvrager proportioneel verminderd zodanig dat het totale budget integraal besteed wordt. Daarom is het belangrijk dat de aanvraagperiode snel afgesloten wordt zodat een globaal overzicht van de gevraagde steun kan gemaakt worden en de eventuele proportionele vermindering die moet toegepast worden, kan berekend worden.

Indien het totaal van de voor of op de uiterste indieningsdatum ingediende steunaanvragen de

beschikbare begrotingskredieten niet overschrijdt worden aan de minister een aantal mogelijkheden aangereikt om de overblijvende middelen ter beschikking te stellen. Zo kan de minister het maximum aantal vaartdagen verhogen tot een maximum van 150 vaartdagen, en/of de periode waarin de vaartdagen kunnen gepresteerd worden verlengen tot maximaal 14 oktober 2022, waarbij een bijkomende aanvraagperiode tot en met 1 november kan voorzien worden waarbij steun kan aangevraagd worden.

Indien het totaal van de voor of op de uiterste indieningsdatum voor de bijkomende aanvraagperiode ingediende steunaanvragen de resterende beschikbare begrotingskredieten overschrijdt, kan de steun toe te kennen op basis van de in de bijkomende aanvraagperiode ingediende aanvragen, proportioneel verminderd worden.

Artikel 7 bepaalt dat de aangevraagde steun kan gecumuleerd worden met andere steun binnen het bijzondere staatsteunkader Oekraïne of onder een de minimisregeling of een groepsvrijstellingsregeling, mits in achtname van de regels voor de toekenning van de steun waarmee gecombineerd wordt. Dit is zo vastgelegd onder punt 39 van het bijzonder staatssteunkader Oekraïne.

Artikel 8 geeft delegatie aan de minister om verdere administratieve toepassingsmodaliteiten vast te leggen in het bijzonder deze met betrekking tot het toekennen en terugvorderen van de steun, de betalingsmodaliteiten en de voor te leggen bewijsstukken.

Artikel 9 bepaalt dat de begunstigde slechts in aanmerking komt als hij het aanvraagformulier volledig ingevuld heeft en dat hij alle medewerking moet verlenen.

Er wordt tevens geaccentueerd dat de aanvraag kan collectief worden ingediend door een vertegenwoordiger die meerdere begunstigten kan vertegenwoordigen, de aanvragen centraliseert en de steun ontvangt en aan de eindbegunstigde betaalt.

Artikel 10 bepaalt dat begunstigde zijn medewerking moet verlenen aan alle controles en de originele bewijsstukken gedurende 10 jaar moet bewaren.

Artikel 11 bepaalt hoe de uitbetaling van de vergoeding moet aangevraagd worden: middels een door de bevoegde entiteit ter beschikking gesteld formulier.

Tevens wordt bepaald hoe het bewijs van deze meerkosten dient geleverd te worden. De bewijsvoering wordt eenvoudig gehouden: de betrokken rederij moet op een duidelijke manier de vaartdagen opgeven waarvoor zij steun aanvraagt, zonder enig bewijsstuk toe te voegen. De dienst Visserij van het Departement Landbouw en Visserij beschikt immers over alle gegevens m.b.t. de vaartdagen en de plaats waar de gevangen visserijproducten verkocht werden.

Het aanvraagformulier dient tevens als betalingsaanvraag.

Artikel 12 bepaalt dat de steun slechts wordt uitbetaald nadat de aanvragen beoordeeld zijn op het Departement Landbouw en Visserij en vermeldt tevens hoe de aanvraag moet ingediend worden: op schriftelijk of elektronische manier volgens de door het departement vastgelegde modaliteiten. Om reden van administratieve vereenvoudiging worden geen voorschotten uitbetaald.

Artikel 13. delegeert aan hoofd van het Departement Landbouw en Visserij de bevoegdheid met betrekking tot het toekennen, betalen, uitsluiten, herzien en terugvorderen van de steun.

Artikel 14 bepaalt dat de bevoegde entiteit administratieve en in situ controles moet uitvoeren op de aanwending van de steun. Normaal zijn in situ controles niet nodig.

Artikel 15 bepaalt dat de bevoegde entiteit (het Departement Landbouw en Visserij) de aanvraag onderzoekt en beslist of de steun al dan niet of slechts gedeeltelijk wordt toegekend.

Dit artikel geeft tevens een aantal gevallen waarin geen steun wordt toegekend. Op te merken valt dat controles waar de aanvrager zijn medewerking moet aan verlenen slechts beperkt zullen zijn zijn, want de bevoegde entiteit beschikt na het indienen van de aanvraag in principe over alle gegevens om het dossier verder af te handelen.

Tot slot wordt in verband met de terugvordering verwezen naar artikel 13 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

Artikel 16 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de zeevisserij, is belast met de uitvoering van dit besluit

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag van 600.000 euro op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit bedrag wordt gefinancierd vanuit de relanceprovisie Vlaamse Veerkracht (begrotingsartikel CB0-1CBG2AH-PR). Voor dit initiatief wordt 600.000 euro geheroriënteerd vanuit VV-project nr. 033 naar een nieuw VV-project.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft slechts beperkte rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, is dus niet vereist.

Het ontvangen van de aanvragen en het beheer van de middelen zal naar schatting 1 VTE gedurende 2 maanden vergen. Is er een bijkomende aanvraagperiode, dan is dit terug 1 VTE gedurende 2 maanden. Hiervoor kan beroep gedaan worden op het bestaande personeel van het Departement Landbouw en Visserij, dienst Visserij.

D.IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot ondersteuning van de visserijsector ten gevolge van de situatie in Oekraïne;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS